

VUOSIRAPORTTI
2019
Hyvinvointikertomus
Lapuan kaupunki

Kuva: Pixabay

Johdanto

Kunnan tehtävänä on asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen. Tehtävää toteutetaan kunnan kaikissa palveluissa. Kuntalaisten hyvinvointia ja tehtyjä toimenpiteitä tulee seurata säännöllisesti sekä laatia suunnitelma hyvinvoinnin edistämiseksi. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmistettava laajempi hyvinvointikertomus (Terveydenhuoltolaki 1326/2010; 12 §).

Lapuan kaupungin laaja hyvinvointikertomus 2017 - 2020 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 23.4.2019. Se sisältää katsauksen kuntalaisten hyvinvointiin väestöryhmittäin, arvion toteutuneesta hyvinvoinnin edistämistoimista sekä suunnitelman kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä. Lapuan kaupungin seuraava laaja hyvinvointikertomus laaditaan valtuustokauden vaihtuessa (vuonna 2021) ja vuosittainen raportti touko-kesäkuussa hyödynnettäväksi syksyn toiminta- ja taloussuunnittelussa.

Laajassa hyvinvointikertomuksessa kuntalaisten hyvinvointia arvioitiin pääasiassa indikaattoritiedon avulla. Hyvinvoinnin indikaattoritieto päivittyy valitettavan hitaasti. Tämä hyvinvointikertomuksen vuosiraportti keskittyy kuvaamaan niitä kaikkia ikäryhmiä ja hallintokeskuksia koskevia toimenpiteitä, joita on ehditty tehdä vuoden aikana hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden edistämiseksi sekä esitetään jatkosuunnitelmat. Lisäksi tarkennetaan ja täydennetään joitakin suunniteltuja toimenpiteitä.

Vuosiraportin laatiminen ja vastuutaho

Hyvinvointikertomuksen vuosiraporttia on käsitelty ja työstetty valmisteluvaiheessa ennen raportin valtuustokäsittelyä toimialojen johdossa, HYTE-työryhmässä ja kaupunginhallituksessa keväällä 2020. Monet kaupungin viranhaltijat sekä yhteistyötahot ovat antaneet tietoja hyvinvointia edistävästä toimista vuosiraporttiin.

Hyvinvointiraportin valmisteluprosessista ja kirjoittamisesta on vastannut hoitotyön johtaja Carita Liljamo, liikunta- ja nuorisotoimen päällikkö Niko Savinainen ja hyvinvointiohjaaja Heli Hyvärinen-Näykki. Toimialajohtajat ovat osallistuneet arviointien ja suunnitelmien valmisteluun. Raportin yhteenveto on laadittu yhteistyönä. Vuosiraportin laadinnassa on hyödynnetty sähköisen hyvinvointikertomus -työvälinettä. Hyvinvoinnin edistäminen on Lapuan strategiassa 2018 - "Onnen Resepti on vahvasti esillä. Strategiassa nostetaan esille mm. terveet ja turvalliset kasvuympäristöt; paikat kohdillaan liikkumiseen ja kulttuuriin; välittävä yhteisöllisyys sekä asukastyytyväisyys. Hyvinvointiraporttiin liittyy arviot tehdyistä toimenpiteistä, havainnot kehittämistarpeista aikavälillä kevät 2019 ja kevät 2020 sekä suunnitelmat vuodelle 2021. Laajasta hyvinvointikertomuksen toimenpidesuosituksista tarkasteluun on valittu "Kaikki ikäryhmät". Raporttiin on koottu vastaukset hallintokeskuksittain. Tarkastelu sisältää seuraavat teemat:

- Yhteistyön lisääminen eri hallintokuntien ja toimijoiden välillä asukkaiden parhaaksi
- Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelujen tarjonnan sekä saavutettavuuden turvaaminen
- Elintapaohjauksen kehittäminen moniammatillisesti
- Osallisuuteen ja itseohjautuvuuteen kannustaminen
- Perheyhteisön tukeminen
- Palveluverkon kehittäminen

Tehdyt toimenpiteet 2019 - 2020	Sivistys	Perusturva	Tekninen	Keskushallinto
<p>Yhteistyön lisääminen eri hallintokuntien ja toimijoiden välillä asukkaiden parhaaksi</p>	<p>Kulttuuripalvelut: keskustelua ja hankeideointia perusturvan kanssa, kohderymänä ikäihmiset. Kansalaisopisto: yhteistyö vanhuspalveluiden kanssa; kurssitoiminnan vieminen myös palvelukeskuksiin, uusien toimintamallien suunnittelu koronatilanteen johdosta. Nuorten ja päättäjien keskustelutilaisuuden järjestäminen World Cafe -menetelmällä. Musiikkiopisto: Palvelukotiyhteistyö, musiikkiesitysten vieminen palvelukoteihin Liikuntapalvelut: Hanke- ja ohjelmatoimintaa mm. ilo kasvaa liikkuen, voimaa vanhuuteen, elintapaohjauksen kehittämisen osalta, liikunnan palveluseteli. Yhteistyön lisääminen viherlaitoksen kanssa liikuntapaikkojen kunnossapidossa. Nuorisopalvelut: Ohjaamo toiminnan vakiinnuttaminen osana monialaista yhteistyötä, nuorisotoimen osallistuminen nuoria koskevien päätösten valmisteluun Varhaiskasvatus: säännölliset palaverit sosiaali-toimen kanssa, Perhekeskustoiminta, Ilo kasvaa liikkuen -hanke, kulttuuripalveluiden käyttö, päiväkotirakennusten korjaustarpeet yhteistyössä tekn.toimen kanssa Kirjasto: Yhteistyö koulujen ja päivähoidon eri yksiköiden kanssa. Siirtokirjakokoelmat vanhusten palvelutaloissa. Kotipalvelu. Lahjoita lukuhetki-toiminnan välittäminen ja lukijoiden auttaminen. Aloitettu yhteistyötä liikuntatoimen kanssa.</p>	<p>Terveyspalvelut: Elintapaohjauksen kehittäminen paikallisesti ja maakunnallisesti. Monialaiset sijoituspalaverit. Kotisairaala käynnistynyt 4/2020. Saattohoidon vapaaehtoisituki ja korona -tuki henkilökunnalle yhteistyössä Tuomiokirkkoseurakunnan kanssa. Tk-liiga yhteistyössä muiden alueen terveyskeskusten kanssa eli asiakaskokemuksen ja prosessien sujuvoittaminen (+ hankehaku). Vanhustyö: Voimaa Vanhuuteen -hanke/ Kaatumisvaaran arviointi (suunnitelma ja työnjako) SOS: Perhekeskustyö (kesken; koordinointi ja kohtauspaikka puuttuu). Yhteistyötä lisätty lasten ja perheiden sosiaalipalveluissa (varhaiskasvatus ja koulu). Asiakaskohtaisessa työssä luotu uusia toimintatapoja; yhteistyö liikunta- ja nuorisotoimen kanssa (harrastese-teli). Vammaispalveluiden yhteistyön lisäys; ikäihmiset. Fysioterapia: Voimaa Vanhuuteen -hankeyhteistyö. Avoth: Perhekeskustyö. Lasten ja nuorten kuntotutustutyöryhmyön suunnittelu. Eri käyttäjille järjestetty Nepsy-koulutus. Perhetyön ja lastenneuvolan yhteiset kotikäynnit (3x/ uusi vauvaperhe).</p>	<p>Perhekeskustilojen tarve tiedossa; esteettömyys huomioituna suunnittelussa.</p>	<p>Kaupungin johtoryhmytyöskentelyn tiivistäminen, kokoukset pääsääntöisesti viikoittain, esimiesten iltapäivät 4 x vuodessa, kaupungin sisäisen intran käyttöön</p>

<p>Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelujen tarjonnan sekä saavutettavuuden turvaaminen</p>	<p>Kulttuuripalvelut: Saavutettavuuden kasvu digitaalisuuden avulla. Kansalaisopisto: Monipuolinen kurssitarjonta, jolla palvellaan eri ikäisiä ja erilaisissa sosioekonomisissa asemissa olevia kuntalaisia (sekä lähiettä etäopetus). Musiikkiopisto: kulttuuriopetussuunnitelman toteuttaminen; musiikkityöpajat alakouluille Liikuntapalvelut: Omalla palveluntuotannolla täydennetään liikuntapalveluverkoston puutteita. Palveluilla luodaan ja järjestetään edellytyksiä muiden liikuntapalvelutoimijoiden toiminnalle mm. seurafoorumitoiminta. Nuorisopalvelut: Avoin nuorisotilatoiminta tarjoaa turvallisen vapaa-ajan ympäristön nuorille, jotka eivät syystä tai toisesta osallistu muihin vapaa-ajantoimintoihin. Nuorisotyöntekijöiden kautta saadaan arvokasta tietoa nuorille ajankohtaisista asioista. Kirjasto: Toteutunut aineiston, tapahtumien, vierailujen ja aukioloaikojen puitteissa.</p>	<p>Terveyspalvelut: Elintapaohjaus; kehittäminen, pilotointi ja osallistuminen elintapaohjauksen käsikirjan laadittamiseen maakunnallisesti. Vanhustyö: Voimaa Vanhuuteen -hanke / Patruuna Areenan ryhmä, kansalaisopiston ryhmätarjonta. SOS: Yhteistyö (harrastesetelin toimeenpanossa ja kaupungin liikuntatilojen käyttö); kohderyhmänä nuoret.</p>	<p>Harraste- ja liikuntatilojen kunnossapito ja saneeraus. Ulkoliikuntapaikat; kaavoitus, suunnitelma ja toteutus.</p>	<p>Kaupungin tiedotuslehti 2 x vuodessa, kaupungin kotisivujen päivittäminen</p>
<p>Elintapaohjauksen kehittäminen moniammatillisest</p>	<p>Kansalaisopisto: Voimaa Vanhuuteen -hanketöimintaan osallistuminen. Yhteistyö liikuntatoimen kanssa tarjottavien liikuntapalveluiden koordinoimiseksi. Liikuntapalvelut: Elintapaohjauksen kehittäminen monialaisesti OKM hankkeena. Nuorisopalvelut: Etsivä nuorisotyö; asiakasryhmien tunnistamisessa. Kirjasto: Laadittu suunnitelma vanhuksille sopivista, lainattavista liikuntavälineistä yhteistyössä liikuntatoimen kanssa.</p>	<p>Terveyspalvelut: Elintapaohjaus; kehittäminen, pilotointi ja osallistuminen elintapaohjauksen käsikirjan laadittamiseen maakunnallisesti. Vanhustyö: 75 v. Hyvinvointi -päivien yhteydessä annettu info. Asiakasohjausyksikön kotikäynneillä annettu henkilökohtainen ohjaus. Fysioterapia: Osallistuu elintapaohjauksen kehittämistyöryhmään (paikallinen ja alueellinen). Avoth: Kehittämistyö käynnissä.</p>	<p>Liikunnallisten tilojen kunto.</p>	<p>Elintapaohjaushankkeen kehittäminen, pääasiallisena kohderyhmänä ensimmäisessä vaiheessa kaupungin henkilöstö</p>

<p>Osallisuuteen ja itseohjautuvuuteen kannustaminen</p>	<p>Kulttuuripalvelut: Yleisötyytyväisyyden kartoitus ja palautemahdollisuudet. Tiedottamisen ja markkinoinnin laajentaminen. Kansalaisopisto: Kurssitoiminta, jolla kehitetään yhteiskuntataitoja, esim. senioriväestölle suunnattu tietotekniikkakurssit. Mediapajassa toteutettava tietotekniikan yksilöohjaus. Hanketoiminta, jonka puitteissa tuetaan aktiivista kansalaisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia (Ittelle, Yhressä! -hanke). Liikuntapalvelut: Seurafoorumitoiminta. Sähköiset kyselyt kuntalaisille. Kuntalaiskuulemiset liikuntapaikkarakentamisessa. Voimaa Vanhuuteen hankkeen asiakasraadit. Vertaisohjaajien kouluttaminen Varhaiskasvatus: Kyselyt vanhemmille/ huoltajille. Lapsen itsearviointi esiopetuksessa. Vanhempainillat ja muut yhteiset tapahtumat Kirjasto: Siirtokirjakokoelmia käyttämällä ja kotipalveluasiakkaana olemalla henkilö voi edelleen kokea olevansa kirjaston asiakas. Hankittu heille heidän toivomaansa aineistoa.</p>	<p>Terveyspalvelut: Hoito- ja palvelusuunnitelmien laatiminen asiakkaan tavoitteiden pohjalta. Etäyhteyksien avulla hankittavat terapiapalvelut (kokeilussa); mielen-terveys. Vanhustyö: Hyvinvointi -päivien yhteydessä annettu info. Asiakasohjausyksikön kotikäynneillä annettu ohjaus. Voimaa Vanhuuteen/ Vertaisveturi -koulutukset. SOS: keskeinen osa kaikkia palveluja Avoth: puheeksiotto vastaanotolla</p>	<p>Ulkoliikunta-alueiden ja monipuolisten leik- kialueiden hyvä saa- vutettavuus sekä näi- den kunnossapito.</p>	<p>Kaupungin kotisi- vut/uudistaminen, sosiaalinen media, valtuuston kokous- ten striimaus, Ota kantaa –kyselyt, ky- läkierros, Asukkaiden ja yhtei- söjen kohtaamis- paikka</p>
<p>Perheyhteisön tu- keminen</p>	<p>Kansalaisopisto: Tukiperhekurssien järjestämi- nen yhteistyössä sosiaalitoimen kanssa. Aikui- nen/lapsi -kurssit ja työpajat. Liikuntatoimi: Harrastesetelijärjestelmän pilo- tointi. Perhekeskkustuyöhön osallistuminen. Varhaiskasvatus: Yhteistyö perheiden kanssa jo- kapäiväisessä arjessa. Varhaiskasvatussuunnitel- man laatiminen. Perhekeskustoiminta. Lapsikoh- tainen yhteistyö sos.toimen kanssa. Moniammatil- linen yhteistyö eri yhteistyötahojen kanssa. Tukiper- hetoiminta; koulutukseen osallistuminen. Vara- mumma ja -vaari -toiminta. Kirjasto: Tilat ja aineisto lapsiperheiden käytössä. Lukukoiratoiminta. Satutuokiot ja muut lapsille suunnatut ilmaiset tapahtumat. Kirjastossa pelejä ja leluja, joita lapet ja vanhemmat käyttävät kirjas- tossa. Lastenkasvatukseen liittyvän aineiston hankkiminen.</p>	<p>Terveyspalvelut: Perhekeskustoiminta Vanhustyö: Omaishoitajatyön tukeminen. Sedun opiskelijoiden ke- vään 2020 projekti (8 oht-perhettä) SOS: Perhekeskustuyö Fysioterapia: Moniammatillinen kuntoutustuyöryhmä Avoth: Perhekeskustoiminta</p>		

<p>Palveluverkon kehittäminen</p>	<p>Kansalaisopisto: Tiivis yhteistyö erityisesti Vanhan Paukun muiden toimijoiden kanssa. Musiikkiopisto: Tiivis yhteistyö erityisesti Vanhan Paukun muiden toimijoiden kanssa Liikuntatoimi: Liikunnan olosuhde- ja palveluverkoston arviointityö. Yhteistyön edistäminen monialaisesti. Nuorisopalvelut: Ohjaamo toiminnan vakiinnuttaminen. Monialaisen yhteistyön edistäminen. Verkkonuorisotyön kehittäminen. Varhaiskasvatus: Palveluiden monipuolistaminen -> perheiden erilaiset tarpeet. Resurssien lisäys -> varhainen puuttuminen, vastaaminen oppimisen ja kehityksen pulmiin. Kirjasto: Siirtokirjakokoelmat vanhusten palvelutaloilla, kotipalveluasiakkaaksi otettu halukkaat, kirjastoautolla pysäkki kouluilla ja päiväkodeilla, auton pysäkkiverkko muodostettu tarpeiden mukaan</p>	<p>Terveyspalvelut: Kotisairaalan käynnistymäminen (4/2020). Työnjako kotihoidon, asumispalveluiden ym. kanssa. Päihde- ja mielenterveyspalveluiden uudelleen tarkastelu yhteistyössä eri toimijoiden (käynnissä). Talouden ja toiminnan tasapainottaminen moniammatillisesti. Vanhustyö: Ikäihmisten perhehoidon toimintaohje. Kotikuntoutustiimin toiminnan kehittäminen. Kotihoidon kriteeristö. SOS: Lasten ja perheiden sosiaalipalveluiden tiimimallin kehittäminen eri hallintokuntien toimijoiden kanssa. Käyntejä kouluille ja päiväkodeille; perhekeskus. Mukana vammaispalveluissa ja mtt-palveluissa. Fysioterapia: Etävastaanoton pilotointi. Avoth: Perhekeskustyön vakiinnuttaminen.</p>		<p>Kehittämisen mahdollistaminen tietohallinnon kehittämisen myötä</p>

Havaitut kehittämistarpeet 2019-2020	Sivistys	Perusturva	Tekninen	Keskushallinto
<p>Yhteistyön lisääminen eri hallintokuntien ja toimijoiden välillä asukkaiden parhaaksi</p>	<p>Kansalaisopisto: Uusien yhteistyötapojen ideointi niiden hallintokuntien välillä, joiden kanssa ei tällä hetkellä säännöllistä, toistuvaa yhteistyötä kurssitoiminnan järjestämisessä (esim. tekninen toimi) Musiikkiopisto: Valinnaisten opintojen/päätötoiden puitteissa yhteistyö vanhuspalvelujen kanssa; teemana musiikki ja hyvinvointi, musiikin hoivaavat ominaisuudet Liikuntatoimi: Selkeiden, ohjattujen ja vuosikellotettujen yhteistyöfoorumien puute. Nuorisopalvelut: Yhteistyöhön sitoutuminen, jota arkikiireet haastaa. Varhaiskasvatus: Yhteistyön jatkuva kehittäminen. Kirjasto: Lisättävä yhteistyötä vanhuspalveluiden ja liikuntatoimen kanssa.</p>	<p>Terveyspalvelut: Elintaparyhmätoimintojen uudelleen käynnistäminen tarpeellista. Terveyspalveluiden ja sosiaalitoimen yhteistyön lisääminen erityisesti mtt- ja päihdepalveluissa ja kuntoutuksessa. Vanhustyö: Olemassa olevien yhteistyömuotojen edelleen kehittäminen. Asiakasohjaustoiminta - yhteistyö vammaispalveluiden kanssa. SOS: Yhteistyön lisääminen koulujen kanssa mm. kuntoutusluokkatyyppisen tuen luomiseksi sekä ikäihmisten palveluiden kanssa. Moniammatillinen yhteistyö asiakkaan palvelutarpeen arvioinnissa. Vammaispalveluiden ikäihmisten palveluiden yhteistyön tehostaminen (paljon samoja asiakkaita). Avoth: Perhekeskus / Toimijatiimi.</p>	<p>Tehokkaan ja johdonmukaisen toimintamallin kehittäminen.</p>	<p>Vielä saumattomampi yhteistyö eri palvelukeskusten välillä</p>
<p>Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelujen tarjonnan sekä saavutettavuuden turvaaminen</p>	<p>Kansalaisopisto: Koronatilanteen vuoksi etäpalveluiden kehittäminen. Asukkaiden digitaitojen tukeminen saavutettavuuden turvaamiseksi. Liikuntatoimi: Suunnitelmallisuuden kehittämistarpeet monialaisessa yhteistyössä. Nuorisopalvelut: Nuorten kuuleminen muutenkin kuin nuorisovaltuuston kautta. Kirjasto: Uuden kirjastoauton hankkiminen. Nykyiset aukioloajat turvataan henkilökunnan nykyisellä määrällä.</p>	<p>Terveyspalvelut: Liikunta- ja kulttuurisetelin käytön lisääminen. ATK-taitojen lisääminen henkilöstölle ja asukkaille. Ikäihmisten päivätoimintaa. Teknologian lisääminen terveyspalveluissa. SOS: Kaupungin liikuntapaikkojen käyttömahollisuuksien tarjoaminen laajemmin nuorille (edullinen kuntosali).</p>	<p>Puistojen, leikkikenttien ja urheilupaikkojen viihtyisyydestä ja kunnosta huolehtiminen.</p>	<p>Kotisivujen kehittäminen, digitaalisten palvelujen saatavuuden mahdollistaminen</p>

<p>Elintapaohjauksen kehittäminen moniammatillisesti</p>	<p>Liikuntatoimi: kansallisten arviointimallien puute. Kirjasto: Jatketaan yhteistyötä liikuntatoimen kanssa.</p>	<p>Terveyspalvelut: Elintapaohjaus osaksi palveluvalikoidaan -> pitkäaikaissairauksien hallinta mahdollistuu Fysioterapia: Yhteistyö; rajapinnat ja työnjako eri toimijoiden välillä (ei päällekkäisyyttä). Lapuan nettisivuille aiheeseen liittyvä materiaali- / linkkipankki. Avoth: Kehittämistyön jatkaminen. Toimintamallien luominen ja resurssointi.</p>		
<p>Osallisuuteen ja itseohjautuvuuteen kannustaminen</p>	<p>Liikuntatoimi: Selkeän ja yhteisen "Osallistuva Lapua" toimintamallin puute. Hyviä toimintatapoja on, mutta koordinaatiossa puutteita. Nuorisopalvelut: Nuorisovaltuuston toiminnan kiinnostuksen lisääminen. Varhaiskasvatus: Yhteistyötarpeiden kartoitus perheiden kanssa. Vanhempainiltojen yhteinen sisältö; kuntakohtainen suunnitelma. Kirjasto: Lisättävä toimia, joilla saataisiin vanhuk- sia ja eläkkeelle jääviä käyttämään kirjaston palveluita.</p>	<p>Terveyspalvelut: Sovellusten hyödyntäminen. Hoito- suunnitelmien laatiminen ammattilaisen ja asiakkaan yhteistyönä. Vanhustyö: Asiakas-/kuntalaisraati ikäihmisille. Asia- kaskysely eri palveluiden piirissä oleville. SOS: Asia- kaskehittämissyöryhmien käynnistäminen. Avoth: Asiakai- den/perheiden osallistaminen / perhekeskustoiminta</p>		<p>Osallistamismahdol- lisuuksien ja digitaalisten palvelujen saattaminen entistä paremmin asukkai- den tietoon</p>
<p>Perheyhteisön tu- keminen</p>	<p>Nuorisopalvelut: Vanhemmuuden tukeminen (liit- tyä moneen asiaan) Varhaiskasvatus: Perhekeskustilat; välttämätön toiminnan näkyväksi ja käytännölliseksi tekemi- seen. Varamumma ja -vaari -toiminnan esiin nos- taminen. Kirjasto: Jatketaan nykyisten palvelujen tarjontaa ja kehitetään uusia tapoja, joilla lapsiperheitä saa- daan käymään kirjastossa. Pidetään kirjaston ko- koelma ajantasaisena ja kattavana.</p>	<p>Terveyspalvelut: Perhekeskustoiminnan koordinoiti ja kohtaamispaikan osoittaminen välttämätöntä. Palve- luiden tarjoaminen esim. työajan ulkopuolella vanhem- mille. Vanhustyö: Omaishoitaja -toiminnan kehittäminen (edelleen). SOS: Varhaisen tuen palvelut; riittävä kotipalvelure- surssi lapsiperheille ja ennaltaehkäisevä perhetyö ilman mittavaa palvelutarpeen arviointia. Avoth: Perhekeskustoiminta; vakiinnuttaminen ja koor- dinointi.</p>		

<p>Palveluverkon kehittäminen</p>	<p>Nuorisopalvelut: Kuulemisenkäytännöt ikäryhmälle sopivalla tavalla. Toisaalta kuntalaisten katava kuuleminen vaatii resursseja, ja lisäkuuleminen ei välttämättä tuo lisäarvoa päätöksentekoon Varhaiskasvatus: Isommat, käytännöllisemmät kokonaisuudet -> toiminnan järjestäminen ja hallinnointi sujuvampaa. Kirjasto: Uuden kirjastoauton hankkiminen.</p>	<p>Terveyspalvelut: Mielen terveys; matalan kynnyksen palveluiden lisääminen hallintokuntien välisellä yhteistyöllä. Vanhustyö: Yksityisen sosiaalipalveluyrittäjyyden kannustaminen (uusia tarvitaan). Palvelusetelitoiminnan mahdollisuudet. Vuorohoitoyksiköiden, kotihoidon ja omaishoitajuuden yhteistyön syventäminen. SOS: Perhekeskustoiminta ja sen fyysinen sijainti. Fysioterapia: Sähköisten asiointipalvelujen (ajanvaraus) sekä etävastaanottoon liittyvien toimintamallien hiominen / laajentaminen mahdollisuuksien mukaan. Avoth: Perhekuskuksen koordinaattorin palkkaaminen</p>	<p>Tilajärjestelyt.</p>	<p>Sähköisten palvelujen edellytysten edelleen parantaminen</p>

Suunnitelmat vuodelle 2020-2021	Sivistys	Perusturva	Tekninen	Keskushallinto
<p>Yhteistyön lisääminen eri hallintokuntien ja toimijoiden välillä asukkaiden parhaaksi</p>	<p>Kansalaisopisto: Hallintokuntien välisen yhteistyön jatkaminen (sos.toimi: tukiperhekurssitoiminta ja Jukantuvan yhteistyö + vanhustyö: kurssit ja tapahtumat palvelutaloissa).</p> <p>Musiikkiopisto: Palvelukotiyhteistyön vahvistuminen ja vakiintuminen</p> <p>Liikuntatoimi: Voimaa vanhuuteen -hanke. Ilo kasvaa liikkuen -hanke. Elintapaohjauksen kehittäminen. Yhteistyön tehostaminen liikuntapaikkainvestoinneissa ja -kunnossapidossa. Ohjaamotoinnin edelleen vakiinnuttaminen.</p> <p>Varhaiskasvatus: Avointa yhteistä keskustelua -> uusia yhteistyömuotoja</p> <p>Kirjasto: Jatketaan yhteistyötä koulujen, päiväkotien, vahustyön ja liikuntatoimen kanssa. Yhteistyötä kulttuuritoimiston, kansalais- ja musiikkiopiston kanssa ei ole tässä selvityksessä eritelty, mutta sitä on monenlaista ja sitä jatketaan.</p>	<p>Terveyspalvelut: Päihde- ja mielenterveyspalvelujen rakenneuudistus. Tulevaisuuden sote-keskustyö alueellisesti ja paikallisesti.</p> <p>SOS: Koulu yhteistyön kehittäminen. Varhaiskasvatus- ja koulukiertueen toteuttaminen loppuun. Lastensuojelun systemisen tiimimallin kehittäminen moniammatillisemmaksi. Vammais- ja ikäihmisten palveluiden yhteistyön kehittäminen ja mtt-asiakkaiden avopalveluiden yhtenäistäminen jatkuu.</p> <p>Avotoh: Perhekeskustoiminta. Toimivat kuntotutustustyöryhmät. Parityöskentely.</p>	<p>Paikka perhekeskukseksi. Tilajärjestelyt.</p>	
<p>Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelujen tarjonnan sekä saatavuuden turvaaminen</p>	<p>Kansalaisopisto: Monipuolinen kurssitarjonta huomioiden eri-ikäiset ja eri sosioekonomisessa asemassa olevat kuntalaiset. Kurssitarjonta sekä lähi- että etäopetuksena</p> <p>Musiikkiopisto: Laadukkaan opetuksen ja konserttien tarjoaminen.</p> <p>Liikuntatoimi: Harrastesetelijärjestelmän jatkokehittäminen. Liikuntakorttien markkinoinnin tehostaminen.</p> <p>Nuorisopalvelut: Verkkonuorisotyön kehittäminen.</p> <p>Kirjasto: Uuden kirjastoauton hankkiminen. Nykyiset aukioloajat turvataan henkilökunnan nykyisellä määrällä</p>	<p>SOS: Yhteistyön jatkaminen nuoriso- ja vapaa-aikatoimen kanssa -> enemmän kuntalaisia harrastusten pariin (edullisesti/ maksutta)</p>	<p>Puistojen, leikkikenttien ja urheilupaikkojen viihtyisyydestä ja kunnosta huolehtiminen.</p>	

<p>Elintapaohjauksen kehittäminen moniammatillisesti</p>	<p>Kansalaisopisto: Elintapaohjausta tukevan kursitoiminnan kehittäminen yht.työssä liikuntatoimen kanssa Liikuntatoimi: Elintapaohjauksen kehittämisen jatkohanke tarkennetuille kohderyhmille. Varhaiskasvatus: Liikuntailtapäivät; ikäihmisten kanssa. Kirjasto: Jatketaan yhteistyötä liikuntatoimen kanssa.</p>	<p>Terveyspalvelut: Elintapaohjaustiimi. Fysioterapia: Elintapaohjaustiimi</p>		<p>Elintapaohjauksen jatkohanke, mukana kaupungin henkilöstöä</p>
<p>Osallisuuteen ja itseohjautuvuuteen kannustaminen</p>	<p>Kansalaisopisto: Voimaa arkeen hankkeen kautta erityisesti työttömien, työttömyysuhan alla olevien sekä alaa vaihtavien uudenlaisen koulutuskokonaisuuden rakentaminen. Aktiivisen kansalaisuuden tukeminen-> digitaalisten palveluiden käyttö, joiden merkitys korostuu yhteiskunnallisen muutoksen myötä. Musiikkiopisto: Valinnaisissa opinnoissa/päätöissä tuottajuuden alkeiden oppiminen ja mahdollisuus niiden harjoitteluun. Liikuntatoimi: Harrastesetelijärjestelmän kehittäminen. Voimaa Vanhuuteen asiakasraadit. Seurafoorumi- ja parlamenttien kokoontuminen. Nuorisopalvelut: Nuorten ja päättäjien kuulemis-tilaisuus (2x/ vuosi). Varhaiskasvatus: Varamumma ja -vaari toiminnan markkinointi Kirjasto: Lisätään toimia, joilla saataisiin vanhuk- sia ja eläkkeelle jääviä käyttämään kirjaston palveluita.</p>	<p>Avotoh: Asiakkaan/potilaan kanssa yhdessä laaditut hoito- /palvelusuunnitelmat</p>	<p>Viihtyisät ja monipuoliset ulkoilualueet.</p>	<p>Kaupungin kotisivu- uudistus</p>
<p>Perheyhteisön tu- keminen</p>	<p>Kansalaisopisto: Tukeperhekurssitoiminnan jat- kaminen ja kehittäminen yhteistyössä sosiaalitoi- men kanssa Nuorisopalvelut: Perhekeskustoiminnan pilotointi "saman katon alla" Kirjasto: Suunnitellaan ja toteutetaan ilmaisia ta- pahtumia lapsiperheille. Tarjotaan kirjastovierailuja varhaiskasvatukselle ja kouluille. Hankitaan katta- vasti lastenosaston aineistoa. Kehitetään edelleen jo olemassa olevia toimintatapoja ja palveluita.</p>	<p>SOS: Lapsiperheiden kotipalvelun suuntaaminen Avotoh: Perhekeskustoiminnan edelleen kehittäminen</p>		

<p>Palveluverkon kehittäminen</p>	<p>Kansalaisopisto: Yhteistyön kehittäminen ja syventäminen Vanhan Paukun toimijoiden kanssa. Musiikkiopisto: Yhteistyön kehittäminen ja syventäminen Vanhan Paukun toimijoiden kanssa. Nuorisopalvelut: Verkkonuorisotyön kehittäminen. Ohjaamopalveluiden kehittäminen. Varhaiskasvatus: Yksiköiden sijoittumienn hallinnollisesti isommaksi kokonaisuudeksi (uusi päiväkot/ isommat väistötilat) Kirjasto: Uuden kirjastoauton hankkiminen. Auton pysäkkiverkko vastaa tarpeita.</p>	<p>SOS: Osallistuminen perhekeskustoiminnan kehittämiseen. Lasten ja perheiden sosiaalipalveluiden ja lastensuojelun tiimien erottaminen. Avoth: Toimiva palveluohjaus eri yksiköissä. Perhekeskuskoordinaattori lasten, nuorten ja perheiden palveluohjaajana.</p>		
-----------------------------------	--	--	--	--

Sähköisen hyvinvointikertomuksen lisäksi valmistelussa tietopohjana on käytetty mm. kouluterveyskyselyn tuloksia, työntekijöiden hiljaista tietoa, sairastavuusindeksiä ja kehittämishankkeista ja -piloteista saatuja kokemuksia. Hallintokuntien vastauksista nousi esille seuraavia kehitystarpeita:

Teema	Johtopäätös toimenpidesuositukseksi
<p>Päihde- ja mielenterveyspalveluiden koordinaatio eri ikäluokissa. Syy: Mielenterveyteen liittyvät huolet nousivat Lapualla vertailukuntia enemmän esille.</p>	<p>Lasten, lapsiperheiden, nuorten ikäluokassa palveluita tulee koordinoida verkostoimaisesti perhekeskuksen ja Ohjaamon toimesta sekä tehtävä tarvittaessa etsivää työtä asiakkaiden kontaktoimiseksi.</p> <p>Työikäisten osalta koordinaatiota ja työjakoa tulee selkeyttää peruspalveluiden ja erikoissairaanhoidon välillä</p> <p>Ikääntyneiden osalta koordinaatio on hyvä keskittää asiakasohjauksiköön</p>
<p>Perhekeskus ja Ohjaamo Syy: Hyviä yksittäisiä toimenpiteitä ja osaamista on jo käytössä. Huolena toimenpiteiden ja osaamisen koordinointi parhaalla mahdollisella tavalla.</p>	<p>Koordinaation vahvistaminen perhekeskuksen ja Ohjaamon välillä sekä hallintokuntien matalan kynnyksen palveluiden ja osaamisen kokoaminen näiden alle.</p> <p>Etenkin perhekeskuksen jalkauttaminen vaatii verkostomaisen perhekeskustyön lisäksi fyysiset tilat kohtaamispaikalle. Ohjaamon jalkautuminen tulee jatkua sekä asiakkaiden, että yhteistyötahojen suuntaan.</p>
<p>Elintapaohjauksen kehittäminen Syy: Elintapaohjauksella on monia vaikuttavia rajapintoja mm. harrastustakuuseen, opiskelijoiden hyvinvointiin, perusterveydenhuoltoon, sosiaalityöhön ja työhyvinvointiin.</p>	<p>Poikkihallinnollisen elintapaohjauksen jatkokehittäminen yksilö- ja ryhmämallilla vaatii suunnittelua. Elintapaohjauksella on vahva valtakunnallinen ja maakunnallinen tarve- ja tukiperusta sekä se tulee olemaan osana sote-suunnittelua.</p> <p>Terveystieteiden rajapinnalla keskeistä on luoda selkeä elintapaohjauksen hoitopolku keskeisille sairausryhmille. Sosiaali- ja terveysministeriön elintapaohjauksen tarve liittyy asiakkuuksien jälkihuoltoon.</p> <p>Ikääntyneiden osalta elintapaohjauksella monia rajapintoja kaatumisten ennaltaehkäisyyn. Käytännössä tarkoittaa Kaatumisseulan ja Voimaa Vanhuuteen toiminnan yhteistä koordinaatiota.</p>
<p>Harrastustakuu Syy: Kaupunginvaltuuston 2.3.2020 § 6 päätösten mukaisesti harrastustakuun kehittämistä jatketaan monialaisena yhteistyönä.</p>	<p>Kuntastrategian mukaisesti kehitetään ja parannetaan toimintamalleja paikallisen harrastustakuumallin kehittämiseksi. Kohteissa mm. harrasteseteli, Kaiku-kortti</p>
<p>Hyvinvointityön selkeyttäminen/johtamisjärjestelmä Syy: Valtakunnallisen Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (TEA-viisari) mukaan toimialoilla on tapahtunut myönteistä kehitystä hyvinvointijohtamisesta. Selkeimpänä huolena puutteet järjestelmällisessä hyvinvointijohtamisessa ja sen rajapinnoissa muuhun kuntajohtamiseen.</p>	<p>Ensisijaisena tavoitteena lakisääteisten ja paikallisten työryhmien järjeistäminen sekä näiden yhteisen vuosikellon suunnittelu ja laatiminen. "Ydinyrkin" valinta sekä tämän mandaatit ja toimintatavat</p> <p>Hyvinvointityön teemat osaksi talous- ja toimintasuunnitelmaa sekä arviointi kolmannesvuosittain. Ennaltamääritellyt hyvinvointitavoitteet kirjataan osaksi talousarvion kirjallista osiota jokaista hallintokeskusta ja näiden toimialoja koskevaksi.</p>